

A francia környezetvédelmi tárca munkaprogramja - Ségolène Royal miniszter sajtótájékoztatója



Április elején történt kinevezése óta először állt a széles sajtónyilvánosság elé Ségolène Royal április 25-én, ez alkalommal részletes tájékoztatást adott a tárca előtt álló feladatokról és azokról a fő programokról, amiket miniszterként meg kíván valósítani.

A tárcavezető abbéli meggyőződésének adott hangot, hogy a fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik, ezek:

- a gazdasági előrehaladás (*progrès économique*),
- a társadalmi fejlődés (*progrès social*),
- és az ökológiai előrehaladás (*progrès écologique*).

Aláhúzta, miniszteri tevékenységének középpontjába a munkahelyteremtést helyezi, célja, hogy az energiamegtakarítással és a zöld növekedéssel összefüggő területeken három év alatt összesen 100 ezer új munkahely jöjjön létre. Royal három törvénytervezet elfogadását is föl akarja gyorsítani, ezek a következők:

- a biológiai sokféleség védelméről szóló törvény,
- az energetikai átmenetről (*transition énergétique*) szóló törvény,
- és a bányászati törvénykönyv (*Code minier*).

Mindezeket széles társadalmi konszenzusra kívánja alapozni, ennek érdekében 2014. őszén megrendezik a harmadik országos környezetvédelmi egyeztető fórumot (*conférence environnementale*). Hangsúlyozta, Franciaországot Európa (egyik) élenjáró ökológiai hatalmává akarja tenni, amihez szerinte minden szükséges alapfeltétel biztosított.

A számos tervezett feladat között a miniszter kifejtette, a tárca célja „a GMO-kkal kapcsolatos uniós tárgyalások előkészítése” (*préparation de la négociation européenne sur les OGM*), amit az adott szövegkörnyezetben akár úgy is lehetett értelmezni, hogy Franciaország – és a tárca – meghatározó szerepet kíván magának biztosítani ezen a téren. Hangsúlyozta, minden uniós tagországnak meg kell adni a lehetőséget, hogy maga döntsön egyes GMO-szervezetek termesztésének engedélyezéséről, ám további részleteket nem árult el az elképzeléseikkel kapcsolatosan.

A miniszter és a tárca előtt álló, a nyár előtt megkezdendő, egyértelműen a zöld növekedés és a munkahely-teremtés vezérelte és prioritásként kezelt feladatok a következők.

1. Egy új energetikai (valójában *energia-fogyasztási*) modell bevezetése és a klímaváltozás elleni küzdelem

- az energetikai átmenetről szóló törvényjavaslat végleges formába öntése,
- a megújuló energia-forrásokat kiaknázó vállalati szektor élénkítése, ezek között nevesítve az off-shore szélenergiát, a tengerek energiáját és napenergiát,
- az ingatlanok hőszigetelési munkákkal összekötött fölújításának fölgyorsítása,
- az elektromos energia árának meghatározására szolgáló eddigi rendszer reformja,

- az energetikai átmenettel foglalkozó banki és pénzügyi konferencia megszervezése,
- a még hiányzó légkör-védelmi tervek (*plans de protection de l'atmosphère*) elfogadása,
- a bányászati törvénykönyv reformját előkészítő munka befejezése.

2. A vízbázis, a biológia sokféleség és a tájképi környezet védelme

- a biológiai sokféleségről szóló törvénytervezet parlamenti vitájának lefolytatása,
- a nemzeti biodiverzitási ügynökség, mint a biológiai sokféleség védelmének országos integráló szervezete (Agence française pour la biodiversité) megalapításának előkészítése,
- a poitevin-i mocsárvidéknek ([Marais de Poitevin](#)) natúrparki minősítést adó dekrétum aláírása

3. A környezetvédelem egészségügyi vonzatainak erősítése, a katasztrófák elleni védekezés, a „körkörös gazdaság” (*économie circulaire*) fejlesztése,

- a belsőelválasztású hormon-rendszert megzavaró tényezőkkel (*perturbateurs endocriniens*) szembeni föllépésre vonatkozó országos stratégia kihirdetése,
- az országos árvíz-védekezési stratégia elkészítése,
- az energetikai átmenetről szóló törvénytervezet kiegészítése a „körkörös gazdaságra” vonatkozó fejezettel,
- a 2020-as hulladék-gazdálkodási terv (*Plan déchets 2020*) kidolgozása,
- a GMO-kkal kapcsolatos uniós tárgyalások előkészítése.

4. Közlekedés

- az állam-régió szerződések minden mobilitással kapcsolatos fejezetének aláírása
- a közlekedési infrastruktúra finanszírozási háttérének meghatározása,
- a vasúti közlekedés reformjáról szóló törvénytervezet parlamenti tárgyalásának lebonyolítása.

5. Munkahely-teremtés és zöld növekedés

- az [Arnaud Montebourg miniszter által kidolgozott 34 pontos iparfejlesztési program](#) részeként a jövő ágazatainak (*filières d'avenir*) fejlesztése,
- a „befektetés a jövőbe” (*investissement d'avenir*) program kiegészítése egy, az ökológiai átmenettel foglalkozó fejezettel,
- a környezetvédelmi jogszabályok modernizációja és egyszerűsítése,
- A [FEEBat](#)-megállapodás aláírása (ennek célja az épületek energia-hatékonyságát növelő följújtási munkálatok szakember-szükséglete szakképzési háttérének megteremtése, valamint általában az építőipar mozgósítása az ökológiai átmenet programjának megvalósítása érdekében).

A legfontosabb, uniós és nemzetközi téren várható eseményekkel kapcsolatos föladatok

- a 2015-ös párizsi klímacsúcsra (COP 21) való fölkészülés,
- a G7-csoport energetikai minisztereinek május 5-6-i római találkozója,
- az uniós környezetvédelmi és energetikai miniszterek május 14-16-i ülése,
- az uniós energetikai miniszterek június 13-i és a környezetvédelmi miniszterek június 12-i találkozója,
- az ENSz klímátárgyalásainak sorába illeszkedő környezetvédelmi konferenciák (Bonn – június 5-6, Nairobi – június 26-27),
- a júniusi európai tanács ülésének előkészületei

Április elején történt kinevezése óta először állt a széles sajtónyilvánosság elé Ségolène Royal április 25-én, ez alkalommal részletes tájékoztatást adott a tárca előtt álló feladatokról és azokról a fő programokról, amiket miniszterként meg kíván valósítani. Az esemény kapcsán a tárcavezető bejelentette a peszticid-mentes közterületek megvalósításának programját is (*Terre saine : villes et villages espaces publics sans pesticides*).

A miniszter bevezetőjében aláhúzza, az ökológia elsősorban lehetőséget kell, hogy jelentsen Franciaországnak a munkahelyteremtésre és a gazdaság élénkítésére, ennek fényében választotta meg kabinetjének munkatársait is. Reményei szerint ők eddigi pályafutásuk során szerzett tapasztalataikkal is előmozdíthatják a zöld gazdaság bővülését. Az április 24-én föllált miniszteri kabinet összetétele a következő webhelyen érhető el:

<http://www.developpement-durable.gouv.fr/Composition-du-cabinet-de-la.html>

Ségolène Royal öt fő irányvonalat határozott meg maga és a tárca számára, szerinte ezek, valamint a nemzetközi tevékenység elsődleges mozgatórugója, hogy a franciák minél hamarabb megértsék és elfogadják a „zöld átmenet” szükségességét, fontosságát és ezzel összhangban hatékonyan át lehessen alakítani a gazdaságot, változtatni lehessen a társadalom hozzáállását. Az ökológiai és ökonómiai átmenetnek köszönhetően három év alatt 100 ezer munkahelyet akar teremteni, ennek érdekében mozgósítani kíván minden lehetséges eszközt és jelentős külpiazi expanziót is remél. Mobilizálni akarja az ipari szereplőket, a területi önkormányzatokat érdemi szereplőkké akarja tenni (*mettre en mouvement les territoires*), a „büntető ökológia” helyett egy lehetőséget jelentő ökológiában hisz. A régió-állam megállapodásokat (*contrat plan état-région*) le akarja zárni, ezeknél két fő területre összpontosítanak:

- környezetbarát mobilitás
- energetikai átmenet és a biodiverzitás védelme.

Hozzátette, a prefektusok feladata lesz ennek végrehajtása és a vállalati szféra ilyen irányban történő mozgósítása.

Nemzetközi szinten ugyanezt a szemléletet szeretné a május 5-6-i római G7-miniszteri találkozón képviselni és meg kívánja győzni uniós kollégáit is arról, hogy közösen gondolkodva és cselekedve az ökológiát az uniós gazdaság egyik fő erőforrásává lehet tenni.

Az új energetikai modell kialakítása

A tárcavezető bejelentette, még Philippe Martin minisztersége alatt elkészült **az energetikai átmenetről szóló törvénytervezet**, ő maga ezt kívánja továbbvinni és elfogadtatni és várhatóan nyárra már az államtanács elé kerülhet az anyag. A fő cél egy kiegyenlített és több lábon álló energiamix biztosítása. El akarja érni, hogy a gazdasági és társadalmi szereplők ezt az elképzelést valóban magukénak érezzék és a törvény csak a keretet adja meg ehhez, az érintettek készek legyenek ezt tartalommal megtölteni és az energetikai átmenetet véghezvinni (*másként és kevesebb energiát fogyasztani, a megújuló arányát növelni, épületeket szigetelni, stb.*)

Nem támogatja az elektromos áram most bejelentett emelését és általában az energiaár emelését, ezért szorgalmazza, hogy főleg a legkisebb jövedelműek részére kedvezményes eszközök álljanak rendelkezésre az energiafogyasztás csökkentését szolgáló beruházásokra, akár 15 ezer eurós keretig háztartásonként. Ugyanis pontosan ezen családok számára jelent vállalhatatlan terhet az ilyen jellegű beruházások finanszírozása, mivel nincs módjukban

kivárni ennek több éves megtérülést. A kiszámíthatóság és az ilyen beruházások kiszámítható megtérülése érdekében három évre befagyasztaná az áramárakat.

Érdemi előrelépést akar elérni a **levegőminőség-védelem** területén, ehhez föl akarja gyorstani az egyes levegőminőség-védelmi tervek kidolgoztatását és elfogadtatását, a kérdés közegészségügyi vonzatai okán pedig szorosan együtt akar működni az egészségügyi miniszterrel.

A **bányászati törvénykönyv** (*Code minier*) reformja szintén kiemelt terület, ebbe a szektorban dolgozók egészségvédelme ugyanúgy beletartozik, mint a környezeté. (Megjegyzendő, hogy az *első Ayrault-kormányban* környezetvédelmi miniszteri posztot kapott Nicole Bricq-nek, akit képességei és elhivatottsága messzemenően alkalmassá tettek a posztra, a sajtóhírek szerint azért kellett öt hét után külkereskedelmi miniszterré lennie, mert a kőolajtársaságok számára elfogadhatatlan volt, ahogy a bányászati törvénykönyv tervezett reformja keretében módosítani akarta a kitermelés föltétel-rendszerét.)

II. A biológiai sokféleség védelme

Itt a fő vonalat a **biodiverzitásról készülő törvény elfogadtatása jelenti**, ennek részét képezi a társadalom „meggyőzése” arról, hogy ez hosszú távú érdekeket szolgál – a nevelést már az iskolákban el akarják kezdeni. A dosszié egyik fő eleme a **nemzeti biodiverzitási ügynökség**, mint a biológiai sokféleség védelmének országos integráló szervezetének (*Agence française pour la biodiversité*) megalakítása. Ehhez kapcsolódva jelentette be Royal, hogy a *Marais de Poitevin* hamarosan natúrparki besorolást kap, ami lehetőséget teremt többek között arra, hogy a helyi mezőgazdaságban is érdemi szemléletváltás menjen végbe, többek között visszaszorítva az intenzív kukorica-termelést, ami szerinte vállalhatatlan része (!) a mezőgazdasági tevékenységnek.

III. Az egészségügyi és környezetvédelmi kérdések összehangolása, a katasztrófhelyzetek elkerülése

Néhány napon belül nyilvánosságra hozzák az **endokrin rendszert károsan befolyásoló faktorokról** készült szakmai jelentést, aminek alapján érdemi lépések várhatók - ez a jogalkotó nyelvére fordítva az ilyen hatást kiváltó vegyi anyagok ütemes betiltását fogja jelenteni. A végrehajtásban számítanak az ipar együttműködésére is, ugyanis a tiltások nyomán komoly technológiai változtatásokra fognak kényszerülni a cégek.

A **természeti katasztrófák elleni védelem** szintén kiemelt területet jelent a miniszter számára, különös tekintettel az árvízvédekezésre – jelenleg ugyanis minden negyedik francia ilyenek kitétt területen él. A helyzet érdemi javulása érdekében nyárra elkészül egy olyan jogszabálytervezet, ami középtávon már csökkenteni tudja az ilyenek kitétt lakosok arányát. (A problémára a 2010. március elsején bekövetkezett *Xynthia-ciklon* hatalmas kártételei világítottak rá mindennél nyilvánvalóbban, ekkor vált nyilvánvalóvá az is, hogy nem csak az árvízvédelmi rendszerek kiépítésében és karbantartásában vannak óriási lemaradások, de az önkormányzatok is nagyon sok olyan helyre adtak ki építési engedélyt, amikről nyilvánvaló volt, hogy előtéssel fenyegetett zónában vannak.)

A **körkörös gazdaság** (*économie circulaire*) fejlesztése is prioritást élvez, ennek keretében az eddig közömbösítésre ítélt hulladékot a jövőben ipari nyersanyagként kezelik. Erre az egyik kézenfekvő példának a biogáz-termelést hozta föl a miniszter asszony, akinek tervei szerint minden kistérségben létesíteni kell egy olyan biogáz-reaktort, amiben a helyben termelődő szerves hulladékot föl lehet dolgozni. Ezzel együtt meggyőződése, hogy meg kell

adni a helyieknek a választás lehetőségét arra vonatkozóan, hogy maguk dönthessenek arról, milyen megoldás felel meg számukra leginkább a cél elérése érdekében. ***Nem támogatja a német mintára történő biogáz-termelést, szerinte elveivel ellentétes, hogy élelmiszer-alapanyagot ilyen céllal termeljenek.***

A hosszú távú hulladék-kezelési programot ([Plan national de prévention des déchets 2014-2020](#)) a nyárig el akarja fogadtatni, ennek céljai:

- a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése már a gyártási folyamatokban,
- a hulladék-hasznosítás intenzitásának növelése és ezen keresztül az értékteremtés.

Ségolène Royal fontosnak tartja a **GMO-król szóló** uniós tárgyalások előmozdítását, amit szeretnének kimozdítani a holtpontról. A jelenlegi bizottsági javaslat szerinte túl erőtlen, nem jelent kellő garanciákat, ezért júniusban maga fogja bejelenteni azokat az intézkedéseket, amikkel szerintük a helyzet javítható és a tagállamok maguk dönthetnek az engedélyezésről.

IV: Közlekedés és tengeri ügyek

A 3,5 tonnánál nehezebb tehergépjárművekre kivetni tervezett környezetvédelmi adóról (*écotaxe*) szólva kifejtette, jelenleg is folynak az egyeztetések a szakmával és a kormányfővel, a cél egy olyan rendszer elindítása, amivel finanszírozni lehet az infrastruktúra kialakítását, ugyanakkor „a francia polgárok el tudják azt fogadni”. Olasz újságírói kérdésre nem cáfolta, ám nem is erősítette meg, hogy az *écotaxe* eddigi konstrukcióját teljesen elvetik és szerződést bontanak az olasz PPP partnerrel (Écomouv’). Sőt, teljesen kitérő választ adott, szinte szóról-szóra megismételve a korábban mondottakat. Magáról a közlekedési infrastruktúra fejlesztéséről hamarosan részletes elképzeléseket is közzé fognak tenni, viszont a Jean-Marc Ayrault volt kormányfő „személyes presztízs-projektjének is tartott nantes-i repülőtér építésére vonatkozó tervekről szólva úgy fogalmazott, „*majd meglátják, mi lesz, egyelőre vizsgálják a helyzetet*”. (A sokszor csak „Ayraultport-nak” emlegetett beruházás már közel három évtizede húzódik, az ügy Ayrault volt nantes-i polgármester miniszterelnöki kinevezése után gyorsult föl, viszont egyre hevesebb, a közelmúltban [komoly erőszakba is torkolló tiltakozások](#) kísérték.)

V. Zöld növekedés

Az [Arnaud Montebourg miniszter által kidolgozott 34 pontos iparfejlesztési program](#) részeként cél az ökológiai átmenet ügyének fölgyorsítása, ezt szolgálja a miniszternek a köztársasági elnökkel május 7-re tervezett megbeszélése is. A megújuló energiahordozók – és általában a megújuló erőforrások - fejlesztése értelem szerűen prioritást élvez, ezen a területen több konkrét projektet is megnevezett a tárcavezető:

- 2 liter/100 alatti járművek fejlesztése,
- elektromos járművek,
- az elektromos autókhoz szükséges töltőhálózat fejlesztése,
- elektromos repülőgép,
- a jövő nagysebességű vasútja (*TGV du futur*),
- környezetbarát hajóközlekedés,
- épületek energetikai fülújítása,
- intelligens elektromos rendszerek (*smart grids*),
- a jövő ipari üzeme,
- biológiai üzemanyagok,
- zöld vegyipar.

Emlékeztetett arra, hogy a „befektetés a jövőbe” (*investissement d’avenir*) program keretében 2,3 milliárd eurós keret áll az innováció rendelkezésére, az állami befektetési bank ([BPI](#))

eszközeivel pedig az ipari háttérrel kívánják fejleszteni. Egyik követendő elv a tárcavezető szerint a fönnttartható, pozitív energiamérlegű térségek és városok megvalósítása (*les villes et territoires durables, les territoires a l'énergie positive*), ennek tényét rögzítené az állam-régió szerződésben is.

A köztársasági elnök által meghirdetett adminisztrációs egyszerűsítési programmal összhangban egyszerűsíteni kívánja az ügyintézés, ám nem csökkentve a szigorot és a transzparencia elvének érvényesülését. Aláhúzza, az egyszerűsítés nem áll ellentétben ezek érvényesítésével, de ezzel is szeretné ösztönözni és megkönnyíteni a helyi innovatív kezdeményezések megvalósulását.

Jelezte, hogy az építőipari szektorral ([*Fédération française du bâtiment*](#)) hamarosan aláírják azt az együttműködési megállapodást, ami az energetikai átmenet programjának építőipari megvalósításához szükséges szakember-igény biztosítását és az ehhez kellő szakképzési háttér megteremtését irányozza elő.

Nemzetközi tevékenység

Ezen a téren emlékeztetett arra, hogy 2015-ben Franciaország rendezi a CoP-21-et, ennek egyik része a közös új európai energetikai szemlélet kidolgozása és megteremtése, ami egy „ideális európai modell” alapja lehet. A júniusi miniszteri tanácsulást nagyon fontosnak tartja, mivel itt kell egyezsége jutni egy közös európai energetikai-klímaváltozási álláspontról.

Újságírói kérdésekre válaszolva kifejtette:

- nem zárkózik el attól, hogy a hegyvidéki állattartóknak egyre nagyobb veszteséget okozó, korábban az Alpokba visszatelepített, mára azonban több más középhegységi területen is megjelent (*sőt Párizstól már csak 100 kilométerre lévő*) farkas védettségével és állományának gyérítésével kapcsolatos kérdéseket tárgyalják,
- meg fogja vizsgálni egy „tisztább dízelüzem” biztosításának lehetőségét az érintett gazdasági partnerekkel közösen ahelyett, hogy a meghallgatásuk nélkül döntene az új szabványok, előírások megalkotásáról - a cél ezzel együtt egyértelműen az egészségvédelem és a munkahelyek párhuzamos biztosítása
- a nukleáris reaktorok bezárása kapcsán csupán annyit mondott, hogy a nukleáris energia energiamixben elfoglalt arányáról az energetikai átmenet törvénye fog érdemi információkkal szolgálni. A kérdést sietség nélkül, transzparenciával fogják vizsgálni és időben tájékoztatást adnak az elhatározottokról,
- mostantól minden új közintézménynek pozitív energiamérleggel kell rendelkeznie, hosszú távon ez a cél a főlújításokkal is. A magán-erős építkezéseknek is ezt az elvet kell(ene) követni, csak így biztosítható, hogy érdemben csökkenjenek a jövőben a háztartások által fizetendő energia-számlák,
- a minisztériumnak élenjárónak kell lenni az energiatakarékosság és a humán-erőforrás gazdálkodás terén, ezért személy szerint is elvárja hogy a tárca dolgozói példamutatók legyenek az energia- és anyagtakarékosságban, a keletkező hulladék mennyiségének csökkentésében.

Somogyi Norbert, Párizs